

- децентрализація системи надання соціальних послуг, територіальне наближення їх до місця проживання осіб і посилення відповідальності органів місцевого самоврядування за обсяг і якість надаваних послуг і інше.

Таким чином, впровадження вищеперерахованих заходів дозволить не тільки здійснювати антикризову соціальну політику більш обґрунтовано і економічно доцільно, а й в перспективі досягти більш високих стандартів рівня життя населення.

Литература

1. Бюджет-2013 в цифрах: кому скільки достанеться. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://mignews.com.ua/ru/articles/119683.html>
2. Моніторинг заборгованості з виплати зарплати. [Електронний ресурс]. — Режим доступу:
 3. <http://expert.fpsu.org.ua/monitoring-zaborg-zarplat>
 4. Основні ризики та пріоритети антикризової політики України: [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://old.niss.gov.ua/book/Kriz_realii/2_7.pdf

Никифоров А. Є.,

к. е. н., доцент,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

МОДЕРНІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У КООРДИНАТАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

У центрі процесів, що відбулися у світовому співтоваристві на початку ХХІ століття, є глобалізація економіки, яка викликана швидким розвитком інформаційних технологій і комунікацій. Одним з основних її наслідків є небувале посилення конкуренції в усіх формах прояву. Впоратися з викликами глобалізації можливо лише за наявності конкурентних переваг у кожної економічно активної людини, кожного суб'єкта господарювання, їх організаційних об'єднань і держави. Конкурентні переваги можна набити лише за економіки, яка здатна їх створювати. Для розбудови такої економіки необхідно задіяти усі наявні в країні ресурси, перед усім, їх найактивнішу частину — інтелектуальний потенціал суспільства. Отже,

інноваційна праця та інтелектуальний потенціал стають ключовими факторами створення нової економіки, яку правомірно трактувати як економіку розвитку, що заснована на знаннях.

Сучасний етап глобалізації економіки проявляється у різноманітних формах: посиленні глобалізації ринків, виникненні мережевого типу організації усіх видів економічної діяльності, створенні інформаційних систем і мереж. Ці загальні форми прояву глобалізації специфічним чином позначаються на трансформації інноваційних процесів і змісті категорій, що їх характеризують.

Глобалізація впливає на ринки інноваційної продукції та інноваційної праці. Глобалізація ринків інноваційної продукції призводить до посилення конкуренції для вітчизняних виробників, розвитку глобального маркетингу інноваційної продукції, зниження обмежувальних торговельних бар'єрів і транзакційних витрат. Під впливом глобалізації національний ринок праці дедалі більше втрачає свою замкненість і відокремленість. Між національними ринками виникають транснаціональні потоки робочої сили, котрі набувають постійного, систематичного характеру, відбувається інтенсифікація міжнародного та регіонального руху висококваліфікованих кадрів. Посилення конкуренції на ринках інноваційної праці призводить до підвищення вимог до професійного кваліфікаційного рівня інноваторів. Одночасно відбувається перехід від технократичної до антропоцентричної організації виробництва, у центрі якого стає висококваліфікована людина. На заміну вузької спеціалізації фахівців інноваційної сфери приходять вимоги до їх універсалізації, безперервного процесу збагачення знаннями, підвищення відповідальності та уміння налагодити партнерські відносини між усіма учасниками інноваційного процесу.

Глобалізація економічного середовища та розвиток інформаційних технологій викликали появу нового типу організації інноваційної діяльності на основі мережевих структур. Принциповою відмінністю цього типу структур, порівняно з ієрархічними структурами, які функціонують у наслідок сигналів управління «з гори до низу», є здатність суб'єктів інноваційної діяльності до самоорганізації під впливом слабких сигналів ринку. При цьому відбувається трансформація інституційних структур національних інноваційних систем (збільшується частка малого та середнього інноваційного бізнесу). В умовах мережевої економіки посилюється спеціалізація інноваційної діяльності її суб'єктів. Важливою умовою інноваційної діяльності на основі мережевих структур є розвиток інфраструктури

(інформаційних, консалтингових, інжинірингових, оціночних, дилерських та інших фірм, що надають послуги розробникам і виробникам інноваційної продукції).

Процес глобалізації взаємопов'язаний зі створенням і розвитком глобальних інформаційних систем і мереж, що призводить до: 1) інтернаціоналізації інформаційної бази інноваційної діяльності, завдяки чому ця діяльність у будь-якому регіоні і в будь-який час може спиратися на найсучаснішу інформацію, створюючи рівні умови для конкуренції суб'єктів інноваційної діяльності; 2) розвитку електронної комерції, що позначається на зниженні інертності економічних процесів і переорієнтації інноваційного виробництва на масового споживача; 3) забезпечення вільного руху грошових коштів, у наслідок чого прискорюються розрахунки за інноваційні продукти та послуги, розширюється сфера інвестицій в інноваційну діяльність; 4) розвитку телекомунікаційних систем, завдяки чому окремі елементи інноваційної діяльності можуть відбуватися в онлайн-режимі; 5) підвищення рівня інформатизації державного управління інноваційною діяльністю, що створює умови для збільшення його результативності.

Із розвитком процесів глобалізації та інформатизації, дифузії інновацій, інтелектуалізації праці виникає широкий спектр трактувань самої категорії «інновація» і, відповідно, таких її похідних, як «інноваційний процес», «інноваційна праця», «інноваційне підприємство», «інноваційна діяльність» тощо. Чисельність та різноманітність сучасних дефініцій категорії «інновація» пояснюється багатогранністю цього явища. Аналіз зарубіжної та вітчизняної літератури приводить до висновку, що для більшості учених специфічну сутність інновації становлять зміни, які є результатом творчого використання нового знання, а головною функцією інновації є функція технічних, технологічних, економічних, організаційних, соціальних, екологічних та інших змін. Отже, сутність інновацій може бути розкрита як у широкому значенні на рівні загальної економічної теорії, так і в вузькому значенні відповідно до предметів досліджень її окремих напрямів, зокрема, управління інноваційною діяльністю, для якого важливим критерієм є визначеність об'єкта управління. У цьому контексті, інновація — це результат використання нових знань, який отримав втілення у виді нових або удосконалених товарів чи послуг, які є конкурентоспроможними на ринку, технологічних процесів, організаційно-управлінських і соціально-економічних рішень виробничого, адміністративного, правового, комунікативного та іншого характеру,

що використовуються у практичній діяльності та забезпечують економічну та суспільну вигоду.

Глибокі трансформації у структурі факторів виробництва, що відбуваються під впливом глобалізації та розвитку інформаційних технологій, призводять до наповнення новим змістом категорії «праця» — підвищенні знанневої, інформаційної, творчої компоненти. Як відображення цих об'єктивних процесів у сучасній економічній літературі часто зустрічається розширене трактування поняття «інноваційна праця». Ці погляди засновуються на ототожненні характеристик інноваційності результату праці з використанням нового знання, підвищенням інтелектуальної, творчої складової праці. На думку представників цих поглядів, інноваційність притаманна якщо не всім, то більшості видів трудової діяльності. За такого підходу предмет інноваційної праці характеризується дуже широким спектром. В контексті інтелектуалізації трудової діяльності доцільніше застосовувати поняття «інтелектуальної праці», яке, зрештою, включає у себе й поняття інноваційної праці у її первісному, традиційному розумінні як праці, спрямованої на створення і використання інновацій.

У наукових публікаціях зміст інноваційної діяльності розкривається відповідно до предметів їх досліджень, які можна об'єднати у два підходи: 1) як процес отримання певного результату, 2) як креативний процес поєднання праці та підприємництва на основі використання нового знання, спрямований на створення інновацій. Для цілей державного управління слід використовувати другий підхід, оскільки він розкриває специфічну сутність, суб'єкти і причини інноваційної діяльності. Інноваційна діяльність охоплює доцільну, цілеспрямовану активність людини або певним чином організованої групи людей, яка має пошуковий характер та призводить до зміни зовнішнього світу. У структурі інноваційної діяльності виокремлюються мотиви, що збуджують до діяльності; цілі та результати, на досягнення яких спрямована діяльність; засоби, за допомогою яких ця діяльність здійснюється. Різновидами інноваційної діяльності є інноваційна праця та інноваційне підприємство. Отже, інноваційна діяльність — це сукупність видів діяльності по використанню нового знання, спрямована на створення і впровадження на ринку нового або удосконаленого продукту, використання у практичній діяльності технологічного процесу, форм організації та управління, що забезпечують економічну й (або) суспільну вигоду.